

biere" izhaja vsaki teden datiran z dnevom naslednje nedelje. Broščina velja za Avstrijo: za celo leto 1 kruna, za pol in četrt za razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Avstrijo pa 6 kron; za drugo inozemstvo se izdajajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravljanje se nahajata v Ljubljani, gledališko postojlo številke 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2 50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 41.

V Ptuj v nedeljo dne 13. oktobra 1912.

XIII. letnik.

Vojska na Balkanu.

Črnogora prva Turčiji vojsko napovedala. — Grška, Bulgarija in Srbija ji sledijo. — Prepozni diplomati. — Kri že teče.

Tisti, ki so v resnici verovali v resno voljo balkanskih državic gledé vzdržanja miru, so grozno prevarani. Vojska na Balkanu je napovedana, prvi strel so že padli in tisti prvi "ogovinita evropska vojna...". Črnogora že desetletja sem bala, je zažgan... Črnogora je napovedala Turčiji vojno — mala Črnogora. Samoumevno je, da to ni iz lastnega nagiba storila, marveč da je dala le signal za napovedanje vojne vseh balkanskih državic. Tako ji je tudi že drugi dan sledila Grška in trenutku, ko pišemo te vrstice, so brčkone vse štiri balkanske države napovedale Turčiji vojsko. Turčija torej na svojem evropskem ozemlju popolnoma od sovražnikov obdana in krvava igra se odvijane. In ravno v tem hipu je sklepa Turčija z Italijo mir, tako da bo zamogla vse svoje vojne moči za balkanske voje porabiti.

Prav zanimivo je pri tej celi stvari nastojanje evropskih diplomatov. Brez pretiranja se lahko reče, da je ta diplomacija doživela v teh dneh veliki poraz. Po časopisu se je naglašalo, da bodo zastopniki velevlasti "energično" vzdržanje mira na Balkanu zahtevale. Na francoski svetlog se je potem Avstro-Ogrsko ter Rusijo ooblastilo, da naj tam doli posreduje. In po vsej se je razpravljalo ob zeleni mizi, cepilo lahko, mučkalno besediče kakor gnile češplje, — umrlo so se diplomati dogovorili in so šli to Turčiji, Bulgariji, Grški ter Črnogori povedati. A ravno v tem hipu, nalašč v tem hipu, je Črnogora že napovedala vojsko in zastopniki balkanskih držav so evropskim diplomatom hladno-ravno rekli: Gospodje, prepozno prihajate...

Glavni vzrok tega neuspeha diplomacije je seveda hinavščina naše stare sovražnice Rusije. Na Ruskem obstoji mogočna vojna moč, ki hoče v zmislu vseslovanskih idej balkan pridobiti. To gré pa le tedaj, ako se Avstro-Ogrsko premaga in ji ves vpliv na Balkanu vzame. Iz tega stališča je bila vsa ruska politika zadnjih let Avstro-Ogrski sovražna in vernata, vkljub temu da sta naša vlada in naš zmirni cesar vedno le mir želela. Balkanske države so se seveda zanašale na to hinavščino, na to sovražnost in podpihovanje Rusije. Ko so videli razmere na Balkanu tako napete in nevarne postale, peljal se je ruski minister Sasonov tja v Pariz. Tam je s francosko vlado iztuhtal načrt, s katerim bi Avstro-Ogrsko vjel in v roke za vedno vezal. Pod obliko "skupnega pakta" naj bi naša država podpisala "nekako pogodbo, ki bi ji v bodoče sleherni vpliv na Balkanu vzela. No, naša vlada je seveda to hinavsko zahtevo odklonila in si je tudi za bodoče proste roke na Balkanu obdržalo. Vsaka sprememba statusa quo (obstojećih razmer) hoče naša država preprečiti. Tako predotorej balkanske države v skupani boj, kjer tudi pri najlepših zmagah ne bi ničesar dosegle. Le ako bi se Rusija upala

stopiti na stran "balkanske zveze" in poseči v dogodbe z oboroženo roko, morala bi tudi naša država nastopiti. In tedaj bi se začela grozovita evropska vojna...

Črnogora napovedala vojno.

Iz Cetinja poročajo: Črnogorski poslanik v Konstantinoplu Plamenac je turški vladi izročil v imenu svoje države noto sledečo vsebino: "Ker se Turčija brani izpolniti opravičene želje (?) Črnogorske in noče rešiti spornih vprašanj, ki obstojijo med obema državama, si mora Črnogorska svojo pravico z orožjem v roki poiskati." S tem je storjen usodepolni korak, ki ga je storila Črnogora brčkone sporazumno z ostalimi balkanskimi državami. S tem korakom pa je presekala tudi posredovanje velevlasti... Črnogorski korak sam ob sebi bi ne imel mnogo pomena. Kajti ta "državica" nima niti 250.000 prebivalcev in je njena "armada" torej le večja četa, ki jo bodoje Turki z moko cunj v njene gore nazaj pognali. Seveda, izgubiti nimajo ti ljudje s svojim kraljem vred ničesar! V najboljšem slučaju zamore postaviti Črnogora 24.000 mož v boj; a tu so uvrščeni možje od 18. do 62. leta.

Bulgarija vojsko napovedala?

Berlin, 9. oktobra. Tukaj se je dobilo iz Konstantinopla poročilo, glasom katerega je **bulgarska vlada danes zvečer Turčiji vojsko napovedala.** (Uradno potrjeno to poročilo v tem trenutku še ni; a vsekakor je napoved vojske od strani Bulgarije gotova stvar in je le dan napovedi vprašanje. Op. uredn.)

Grška in vojska.

Konstantinopel, 9. oktobra. Grški poslanik dobil je od svoje vlade povelje, da jutri z vsem svojim osebom od tukaj odpotuje. Sodi se, da **bode Grška danes ali pa najkasneje jutri Turčiji vojsko napovedala.**

Srbija.

Belgrad, 9. oktobra. Tukaj se pričakuje vsak hip **napoved vojske proti Turčiji.** Tudi prisnojeni Jurček je že tu-sem prišel in rožlja s svojo sabljico. Revolverski Peter naj bi pobiču usta zamašil... V Srbiji se opazuje tudi hudo hujskarijo proti Avstriji. Glasom članka, ki ga je objavil neki višji avstrijski oficir v nekem hrvatskem listu, je srbska armada za vojsko popolnoma nezmožna. Oficirji imajo sicer krasne, z zlatom obremenjene uniforme v vseh barvah, a vojaki nimajo potrebnih pušk. Splošno se v krogih vojaških strokovnjakov srbsko armado naravnost zasmehuje.

Turške priprave.

Medtem ko razbohnajo ostale balkanske

državice vsak korak, ki ga v diplomatičnem ali vojaškem oziru storijo, se Turčija jako ponosno in resno na vojno pripravlja. (Opozarjamo na naš članek o turški armadi). Vojno navdušenje je tudi v Turčiji izredno veliko. Turški poslanik Rifaat Paša v Parizu je izjavil: "Ako prične vojna, videle bodoje združene balkanske države pred seboj armado, ki je popolnoma odločena, da zmaga in ki bode tudi zmagala".

Prve posledice vojne.

Bulgarsko prebivalstvo ne čuti nikakoršnega navdušenja za vojsko. Vojaška uprava jemlje brezobzirno vozove, živino in življenska sredstva. V vsej Bulgariji se čuti veliko pomanjkanje denarja. Cene življenskih sredstev so postale višje.

Iz Beograda se poroča, da so dobili vsi tamošnji avstrijski trgovci grozilna pisma, v katerih se jim obljublja, da bodoje umorjeni.

Poštne in železnične zveze z balkanskimi državami so večinoma pretrgane.

Nastop velevlasti.

Zastopniki Avstro-Ogrske in Rusije so podali v imenu evropskih velevlasti balkanskim državam izjavo, v kateri pravijo: 1. Da velevlasti energično vse obsojajo, kar bi mir kalilo. — 2. Da bodoje v zmislu berolinske pogodbe uresničenje preosnov uprave v evropski Turčiji v roke vzele, seveda brez da bi se dotaknilo suverenitete sultana in zemeljske razširjenosti Turčije. — 3. Da ne bodoje, ako bi vojna vkljub temu nastala, nobene spremembe teritorialne oblike Turčije dopustile. — Ta izjava ni imela nobenega uspeha, ker je prišla prepozno.

Avstro-Ogrska.

Uradno se poroča, da naša država še nima povoda, ukreniti kakšnjo pomnožitev vojaštva ob mejah. Seveda se ta položaj lahko v vsakem hipu spremeni. Za sedanjí trenutek ni nobene nevarnosti. Ali v par dneh se bode šele razjasnilo, kakšnje posledice boje imela balkanska vojska za Avstro-Ogrsko.

Prvi boji.

(Zadnja poročila.)

Albanski prostovoljci pod vodstvom Rizza Beja so prekorčili črnogorsko mejo. Prišlo je do hudega boja s črnogorskimi vojaki. Albancev je bilo 4000. Pognali so Črnogorce v beg in jim napravili velike izgube, medtem ko so sami le 15 ranjencev imeli. Albanci so korakali potem naprej v črnogorsko pokrajino.

Turška vlada je zaplenila 10 grških bark in jih hoče porabiti kot transportne barke v svoje namene.

Konstantinopel, 9. oktobra. Črnogorci so prekorčili mejo. Napadli so turške utrdbe

ob meji Karakol in Kalava. A Turki so jih z velikimi izgubami nazaj spodili. Pri trdnjavi Uraca, katero so Črnogorci v veliki množini napadli, traja boj naprej. Turška posadka je dobila povelje, da se brani do zadnjega moža.

Popolno zaupanje

pridobile so si

MAGGI

kočke

(gotova goveja juha).

po 5 vinarjev

pri vseh gospodinjah.

ime MAGGI jamči za

takojšnjo pripravo in izvrstno kakovost.

Cenjeni somišljeniki!

V kratkem času izšel bode zopet tako splošno priljubljeni

„Štajerčevi“

kmetski koledar za leto 1913.

To je edino v slovenskem jeziku pisani koledar, ki se ne izdaja iz teh ali onih osebnih, sebičnih vzrokov, temveč ima namen, podati odjemalcem vse tekom leta potrebne seznamke, gospodarske nauke, važna določila, obenem pa tudi krasne slike, zabavne in izobraževalne pisane.

Cena koledarju, ki bode zopet tako lep in velik kakor lansko leto (namreč 134 strani) znaša 60 vinarjev brez poštne. Za poštino je dodati 10 vinarjev. Kdor vzame 10 koledarjev, dobi enega zaastonj.

Prosimo cenjene somišljenike, naj tudi letos z vsó vneemo ta izborni ljudski koledar razširjajo. Ker imamo že jako veliko naročil, treba je, da se vsakdo čim hitreje naroči. Najbolje je, ako doda naročilu svoto v poštinih znakah ali pa da se jih več naročnikov skupaj zbere, ki potem na en naslov naročijo. Za naročilo je porabiti najboljše sledeči formular, ki ga je pravilno in natanko izpolniti, potem izrezati, v kuvert dati, na upravo „Štajerca“ nasloviti in (ako se znamke ne pošlje odprto, na kuverti 3 vin. znamka; ako se pa znamke pošlje, potem zaprto z 10 vin. marko) odposlati. Vsa naročila je vpslati izključno na upravo „Štajerca“ v Ptuj.

Formular:

Tukaj odrezati.

Tukaj odrezati.

Naročim.....kósov kmetskega koledarja za l. 1913 po 60 vin. in prosim, da se mi doda.....zastonj (za vsačih 10 naročenih 1 zastonj).

Ime.....
stan.....
stanovališče.....
pošta.....

Denar pošljim obenem v znakah. Denar pošljim z poštno nakaznico. Pošlje naj se mi po povzetju. (Kar ne zadane, naj se prečrta!)

Odrezati.

SUKNA

in modno blago za gospode in gospe priporočila izvozna hiša 140
Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem.

ZEFIRE

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

Dopisi.

Sv. Lovrenc pri Mariboru. (Odprto pismo)

Župniku Fr. Horvathu v Sv. Lovrencu nad Mariborom. — Nekdo, ki je preveč strahopeten, da bi svoje ime povedal, objavil je v prvaškokerikalnem listu „Straža“ članek. Prinašam Vam ta članek na znanje, ker menim, da Vi kot pošteni ne samo s tem člankom nimate ničesar opraviti, v katerem se na tako prostaški način tožari in po državnem pravdniku kriči — kaj ne, gospod župnik, tudi Vam se zdi prostaško, ako se koga na tako nizki zahrbtni način sumniči? — temveč tudi da Vi list, ki objavlja take zahrbtne napade, ne rabite kot trobilo in sploh ne citate. Čujte tedaj, na kako fini način se v taboru Vaše stranke boj pelje. „Straža“ št. 108 z dne 18. septembra 1912 piše: (sledí tozadevni članek, ki je poln laži in vohunskih izmišljotin proti posameznim poštenim možem). — Kaj ne, gospod župnik, ta članek zamogel je pač le nizkotni strahopetec spisati? Ali bi mi mogli morda Vi povedati, kdo je bil to? In zdaj si bodem ja z dovolil, staviti javno vprašanje na državnega pravdnika: „Ali je dovoljeno v cerkvi prižnico v politične namene zlorabljati? Ali je dovoljeno, stariše pred „brezverskim“ listom svari? Saj ste te besede rabili pri jutranji božji službi dne 22. septembra 1912 v farni cerkvi v sv. Lovrencu nad Mariborom. Gospod župnik, ali veste, kaj je to? To je zloraba prižnice v politične namene! Tako, in zdaj greste lahko tja ter me tožite zaradi očitanja obrekovanja. Jaz bodem svoje besede zastopal, jaz nisem strahopetni denuncijant kakor drugi, kateri se na Vaši strani borijo! — Dunaj, dne 1. oktobra 1912. — Hans Rolf Ambroschitz.

Frauheim. Slavni g. urednik! Ker je nek prijatelj „Štajerca“ nekoliko okrtal našega dušnega pastirja Muršiča, je ta črni gospod tako razburjen, da mu niti tak človek ne sme pred oči, o katerem ve da čita „Štajerca“ ali da je celo na njega naročen. Za danes vam hočemo, dragi bralci, zopet nekaj o tem deviškostem župniku povedati. Pred kratkim srečal je ta maziljenec božji ženo lončarskega mojstra iz Frama. Žena ga je lepo krščansko pozdravila z „hvaljen bodi Jezus Kristus!“ In kaj je bilo? S temi besedami mu je njegove grešne kosti tako pretresla, da je ves razburjen v sveti nje-govi jezi zakričal ter rekel: „Pustite me pri miru!“ Vprašamo, ali je to kak odgovor za katoliškega duhovnika? Ali kaže tak duhovnik ljubezen do svojega bližnjega? Ali se nič ne sramujete, g. župnik? Še od kakega potepuha bi človek ne pričakoval takega odgovora. Pa kaj bi se jezili! Pop je pop, ga obrne gor ali dol; in vsak šolarček ve o Muršiču, o njegovi politiki in obnašanju veliko povedati. Dragi bralci! Kar se sedanji čas pri nas opazuje, je res žalostno. Mnogo naših pobožnih fanarov obiskuje sosedne cerkve, ker ne marajo poslušati svojega pastirja in najbolj pobožne „Marijine device“ in še celo stare „tretjenerednice“ se sramujejo tega političnega rogovileža, ker niti nekatere več k njemu k spovedi iti nočejo. Vprašamo danes župnika Muršiča, kdo je kriv, da vera peša? In kdo je kriv, da se ljudstvo izneveri? Ali ne morda tak politikajoč duhovnik kakor ste ravno Vi, g. Muršič?! Povemo Vam za danes: Kar bodete sejali na dobra tla, bodete obilo želi, ako bodete pa hudobno še vedno sovraštvo do „Štajercijancev“ razširjali, pa bode-te mnogokrat v „Štajercu“ od župnika Muršiča brali. Pazite torej, g. župnik, in ne hodite na solnce, ker imate preveč masla na glavi.

Sv. Križ na Murskem polju. Zadnji „Gospodar“ ima v nekem članku muhe in kravje pastirje v jednem zaključju in trdi, da potrebujejo duhovniki zbirco tudi za to. da morejo vzdrževati to in ono. — Prav radi verjamemo! — Od dela požrešni trebuhu ne postanejo debeli. Za te votline je treba mnogo tikvi. — Naš župnik živa tudi druge jedi in Lizika mora biti izborna kuharica, ker se vozari pater Postružnik od Malenedelje skoraj dan za dnevom k njej oziroma do nje. — Najbrž ga žene tja glad ali sladki spomini. No, zaljubljen duhovnik ne sme biti in tudi grešiti ne more sam — pač pa mu je dovoljeno jesti in piti, če najde gostoljubne ljudi, ali celo rajske — deviške farške kuharice,

ki imajo v vseh rečeh že prakse dovolj. In njima želimo le dober tek in nikoli zaspane. Saj se za take masne reči in mokre glave bodemo brigali, pač pa povprašujejo že pastirji zvedave vrabce — kaj neki dela pater Postružnik v farovžu, ali dela zaseko, ali špiči ragle, ker je vendar nastavljen kot kaplan pri Malenedelji, kjer pa nima obstanka. — Gospod župnik, povejte nam kako, opravilo ste mu odkazali, da zahaja tako redno in točno k vami? Saj so vaše ovčice dobro dresane, pasite jih sami in naj vam pomaga le vaš kaplan; pater Postružnik ima kot malonedeljski kaplan dela dovolj, ker boleha njegov župnik — Gospodine Weixl, vi ste tudi brez matne precej duhovita oseba — odgovorite nam in sicer še pred drugim vprašanjem!!!

Sv. Janž na Dravskem polju. V našem uradništvu se je oglasil zaupen mož, ki nam je nekaj zanimivega pripovedoval od tega kraja. On postaja baje vedno bolj nazadnjaški in črni. Objavimo pa radi pomanjkanje prostora le to: Kar se bode v kratkem času vršil tukaj krajni komisijki ogled za nameravano zgradbo vodosilne naprave na Dravi med Mariborom in Ptujem je naš kaplan, ki ima pristne kranjske manire začel kmetom prerokovati, da se bližajo za njih hudi časi radi zgradbe kanala skozi obično Štajersko. Ko se je ga pa nekje podučilo, da naprave prerokuje, pa je dal pretečeno nedeljo oznaniti: „Kmetje, pridite popoldan v bralno sobo, da bomo posvetovali radi kanala.“ A posvetoval se pač nič ni. Kaplan je čital navzočim, pa čitati ni znal gladko, kar mu je neki gospod napisal, oziroma narekoval (Brenčičeva metoda Opom. uredn.) Rekel je, da se boji, da bi ljudje preveč pocieni odstopili svoja zemljišča. O domišljavost, naš kmet že ve, koliko je vredna njegova zemlja. Najbolj se boji kaplan, kakor vedno naglašal, za Dobnikovega Jakeca, Šolara in Fureka; kajti tam skozi divorišče se namrava kopati kanal. S tem preti kaplanu nemožnost, da bi posestniki (glavni klerikalni stebri) odšli na drugo selo in naš dobro rejeni kaplan bi imel potem predaleč na dobre južine. Kar je dobrohotni gospod povedal, oziroma prebral, je v pretežni večini kmetov že preslišano; zato so ga poslušali večinoma takšni, ki niso pri tej nameravani zgradbi nič zainteresirani. Značilno pri vsem tem je to, da je govornik porabil to priliko za politično hujskanje proti drugi narodnosti. Sam pa nekaj, ker je imel v nemški napisano, ni znal povedati po slovenski sicer je pa vse eno, ker ta gospod hoče vedno s svojo govorico kazati, da je kranjski sin, zato ga poslušalci premnogokrat slabo ali napačno razumejo, kar je v čestih slučajih v korist govorniku in poslušalcem. Ponujal se je tudi za mešetarja pri teh komisijah in strašil ljudi, da ne bodo imeli takšnih mož zraven, kakor je on, da bo slabo zanje. Potem se ni čuditi, da so dobili ti poslušalci slabo mnenje o komisiji. Kdor se zanima za to, naj vpraša posestnika Šolara v Zlatoličah. „Podučljiv govornik“, kakor se je kaplan sam nazival, je obljubil, da pridem v kratkem v tej zadevi sem poslanec Mla. Brenčič in z nekim inžinersko izučeniim doktorjem Leskovarjem. — Kaplanu Krameršiču, ki mu je res toliko pri srcu korist kmetov, sledi opomin: Naj ne pozabi pisati Brenčiču in tudi tovarišu Ozmeču, da gotovo prideta v kratkem semkaj, pa dol k Dravi, ne samo v farovž, da bosta videla žalostne učinke Drave, kjer se je regulacije ustavilo; pa kaplan sam si tudi naj ogleda in preračuni, koliko skrbi imajo obdani radi politično hujskajočih poslancev in njihovih bantov — kaplanov. Kmetje, le idite na sled, kadar bo vas kaplan zopet povabil in zahtevalje predvsem, da poslanci poskrbe, da se vam regulira Dravo! Vprašajte tedaj oko v oko poslanca, kaj so storili koristnega za vaše sosese! Hujskajočemu kaplanu pa: Naj potpi, ker danes ne moremo spraviti v javnost onih mastnih — Pa pridemo — „Geduld bringt Rosen.“

Iz Prevorja. Ko je g. župnik Skerks v lanskem letu pobral pšenično birnjo po fari, se je skupno iz prižnice zahvalil, rekoč: „Zahvalim se vam, ljubi farani, za pšenično birnjo, ki se mi jo dali. Pa posebej se še zahvalim vašim bolj tistim, ki so mi več dali!“ — To je bistrotoraj ločena hvala v sramoto onim, ki mu ni vso pšenico vsipali v žakelj, ako so jo bolj